

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Igora Burgera, JUDr. Jany Serbovej, JUDr. Libora Duľu a JUDr. Daniela Hudáka, na neverejnom zasadnutí 29. januára 2013 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **V. M.**, vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 T 3/2000, prerokoval dovolanie, ktoré podal obvinený **V. M.**, prostredníctvom obhajcu JUDr. J. V., advokáta v B., proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2011, sp. zn. 5 To 7/2010, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného **V. M. o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 2. novembra 2009, sp. zn. 1 T 3/2000, bol obvinený **V. M.** uznaný za vinného zo spáchania trestných činov podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z.z. (v bodoch 1/ až 4/), sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. (v bode 2/), sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. c/ Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z.z.(v bode 5/) a poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. v znení zákona č. 10/1999 Z. z. (v bode 6/), na tom skutkovom základe, že

1/ ako zástupca firmy S. s právom podpisu v dobe medzi 11. až 13. septembrom 1992 zaslal do podniku V., a. s., D. V., faxom falošné platobné príkazy na sumy 363.458 Sk, 403.921,50 Sk a 371.515 Sk ako doklady o splatení svojich predošlých záväzkov voči tejto firme, aby tak presvedčil túto firmu o svojej solventnosti a získal tak nové dodávky protektorovacej zmesi, na základe čoho skutočne od 14. septembra 1992 boli obnovené dodávky suroviny pre jeho závod v P. a dodaná nová zásielka v množstve 14.108 kg

protektorovacej zmesi, ktorú pracovníci tohto závodu prevzali a spotrebovali vo výrobe, pričom uvedeným spôsobom získanú zásielku od 14. septembra 1992 neuhradil, čím spôsobil firme V., a. s., D. V., škodu vo výške 393. 934,50 Sk (13.076,23 EUR),

2/ ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. 14. decembra 1993 predložil B. B., a. s., pobočka K. žiadosť o poskytnutie úveru vo výške 70.000.000 Sk (2.323.574,30 EUR) za účelom zakúpenia objektu zv. V.M. na Š. P., pričom v žiadosti uviedol nepravdivé údaje o tom, že v čase podania žiadosti o úver má voči iným subjektom povinnosť uhrádzať splátky iba vo výške 140.000 Sk štvrťročne, taktiež predložil nepravdivé potvrdenie zo Slovenskej záručnej banky B., že táto banka prevezme zaňho záruku pri poskytnutí úveru vo výške 60 miliónov Sk, hoci vedel, že táto banka mu žiadnu záruku nesľúbila a na preukázanie svojej schopnosti ručiť nehnuteľným majetkom nechal vypracovať znalca Ing. R. posudok na ocenenie jeho nehnuteľnosti v P. na ul. K.S., ktorý predložil k svojej žiadosti, pričom ocenenie stavby nechal vypracovať za účelom odpredaja nehnuteľnosti zahraničnému záujemcovi, čím dosiahol v posudku hodnotu nehnuteľnosti vo výške 92 mil. Sk, i keď hodnota nehnuteľnosti by podľa ocenenia pri použití noriem pre tuzemsko bola iba 12 mil. Sk, pričom svoju nehnuteľnosť dal už predtým ako zábezpeku na iný svoj úver v Slovenskej sporiteľni P., k poskytnutiu úveru však nedošlo najmä preto, že B.B. sa dostala do finančných ťažkostí a povoľovanie úverov bolo zastavené,

3/ v prvej polovici roku 1994, presne nezisteného dňa požiadal manželov J. a MUDr. A. E. o pôžičku vo výške 100.000 Sk na úhradu svojich dlhov s tým, že do jedného mesiaca im túto čiastku vráti, manželia E. však v hotovosti ním požadovanú čiastku nemali, a preto mu odovzdali vlastné osobné motorové vozidlo zn. BMW ŠPZ X. zakúpené v roku 1993 za 100.000 Sk s tým, že obvinený môže vozidlo predat' a peniaze použiť ako pôžičku vo výške 100.000 Sk, pričom obvinený vozidlo prevzal a odpredal, hoci vedel, že do mesiaca nebude môcť uvedenú pôžičku splatiť a doposiaľ manželom E. nevrátil ani auto, ani sumu 100.000 Sk (3.319,40 EUR), čím im spôsobil uvedenú škodu,

4/ ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. v Prešove 22. marca 1994 uzavrel kúpnu zmluvu so Š. P. a C., a.s., P., na základe ktorej odobral v období od mája do septembra 1994 od tejto firmy výroby pre svoju predajňu potravín a denný bar v P. spolu v hodnote 26.154 Sk, na ktorú úhradu doposiaľ nedal príkaz ani prostriedky, čím spôsobil uvedenej firme škodu vo výške 26.154 Sk, v prepočte 868,15 EUR,

5/ na základe splnomocnenia V. K., majiteľa firmy V. Ú. nad L. z 8. septembra 1993 vymohol pohľadávku jeho firmy za neuhradený tovar dodaný firme J. s.r.o. R., ktorej

spolumajiteľom je Z. K. tak, že 22. septembra 1993 prevzali zamestnanci firmy S. Prešov od Z. K. tovar v hodnote 362.297,20 Sk, potom 22. októbra 1993 zaslal Z. K. poštovou poukážkou firme S. sumu 400.000 Sk, 10. decembra 1993 prevzal M. T., zamestnanec firmy S. od Z. K. sumu 235.340 Sk, ktorú odovzdal V. M. a 13. januára 1994 zaslal poštou Z. K. ďalších 200.000 Sk firme S., pričom obvinený všetky finančné prostriedky vymožené od Z. K. použil pre vlastnú potrebu alebo pre prevádzku svojej firmy a peniaze vymožené na vyrovnanie pohľadávky firmy V. Ú. nad L. tejto neodovzdal, čím uvedenej firme spôsobil škodu v celkovej výške 1.197.637,20 Sk (39.754,27 EUR),

6/ v období od apríla 1994 do septembra 1994, kedy si dlhšiu dobu neplnil svoje záväzky ako aj svoje podnikateľské záväzky (S. Prešov) po vyhlásení konkurzu 31. marca 1994 na návrh I. M. Krajským súdom v Košiciach rozhodnutím sp. zn. K 24/93-22 na majetok firmy V. M.-S. Prešov, rozpredával a udelil rôznym subjektom plné moci a pokyny na rozpredaj majetku firmy S. rôznym podnikateľským subjektom na území Slovenskej republiky, čím spôsobil svojim veriteľom najmenej škodu vo výške 1.089.296,80 Sk (36.158,03 EUR), a to tak, že

- 29. apríla 1994 uzatvoril zmluvu o bezpečnostných a strážnych službách s firmou S. P.- A. Š., ktoré pre firmu S. táto firma vykonávala od 1. mája do 2. augusta 1994, pričom vykonané služby v hodnote 159.000 Sk uvedenej firme uhradil tak, že ako protihodnotu na ňu previedol vysokozdvíhací vozík,

- 18. mája 1994 previedol na firmu E.-P., združenie J. a V. L., stroje a zariadenia firmy S. v hodnote 112.796,80 Sk ako protihodnotu za neuhradené faktúry z roku 1993,

- 27. júla 1994 a 28. júla 1994 odpredal zo zásob svojej firmy J. B. materiál v celkovej hodnote 77.500 Sk,

- 4. augusta 1994 splnomocnil J. G. na realizáciu odpredaja zásob a zariadenia patriacich firme S. z predajne P. a D.B. v P., ktoré J. G. následne odpredal V. K. za sumu 160.000 Sk,

- 28. septembra 1994 predal firme K. Z. s. r. o. stroj Alfa 2 za 320.000 Kč, ktoré v hotovosti prevzal a použil pre vlastné potreby,

- na základe pokynov obvineného realizovali zamestnanci firmy S. Ing. J. B. a M. M. v decembri 1994 odpredaj strojového zariadenia firmy S. S. T. za 260.000 Sk.

Krajský súd mu za tieto trestné činy uložil podľa § § 250 ods. 5, 35 ods. 1, 39a ods. 3 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov so zaradením na jeho výkon do I. nápravno- výchovnej skupiny. Podľa § 228 ods. 1 zák. č. 141/1961 Zb.

o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení účinnom do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. por.“) uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodeným: V. S., a.s. D. V., škodu vo výške 13.076,23 EUR, Š. P. a C. a.s. P. škodu vo výške 868,15 EUR, MUDr. A. E. a jeho manželke J. E., V. 12 škodu vo výške 3.319,39 EUR. Podľa § 229 ods. 3 Tr. por. poškodených Mesto P., T., a.s. T., S., s. r. o., S., K. W. H. E., services v X. M. H. SRN, T. služby mesta P., a.s. P., U., s.r.o., P., V. E., a. s. K., U.C.B, a.s. E., s.r.o., P. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie.

Zároveň podľa § 225 písm. b/ Tr. por. (správne malo ísť o § 226 písm. b/ Tr. por.) krajský súd oslobodil obvineného spod obžaloby prokurátora, sp. zn. 2 Kv 139/95 pre skutok uvedený v bode 24/ obžaloby právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 3 písm. d/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že

ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. v období od januára 1993 do októbra 1995 po zrazení nemocenského, dôchodkového a sociálneho poistenia zo mzdy svojich zamestnancov, zrazené finančné prostriedky neodviedol regionálnej, neskôr Sociálnej poisťovni v P., ale tieto finančné prostriedky si prisvojil a použil ich na iné účely, čím pre Sociálnu poisťovňu spôsobil škodu vo výške 586.578 Sk (19.470,82 EUR), pretože skutok nie je trestným činom.

Najvyšší súd ako súd odvolací na základe odvolania obvineného rozsudkom z 19. mája 2011, sp. zn. 5 To 7/2010, podľa § 258 ods. 1 písm. d/, 2 Tr. por. zrušil rozsudok krajského súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 259 ods. 3 Tr. por., § 250 ods. 5, § 35 ods. 1, § 40 ods. 1, § 39a ods. 3 Tr. zák. uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov so zaradením na jeho výkon do I. nápravno-výchovnej skupiny.

Proti citovanému rozsudku najvyššieho súdu podal 15. decembra 2011 obvinený V. M. prostredníctvom obhajcu dovolanie, ktoré tento súd predložil dovolaciemu súdu 13. júla 2012 uplatňujúc dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. g/, i/ zák. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Tr. por.“) v znení účinnom do 31. augusta 2011.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. argumentoval tým, že „vzhľadom na rozsiahlosť spisového materiálu nebola zvolenému obhajcovi poskytnutá primeraná lehota na oboznámenie sa s jeho obsahom“, že „obhajcovi, ktorého si zvolil 23. marca 2011, nebola doteraz doručená obžaloba.“ „Verejné zasadnutie

o odvolaní sa konalo nielen bez prítomnosti zvoleného obhajcu, ale aj v neprítomnosti náhradného obhajcu. Odvolací súd rozhodol, že trestné konanie proti obvinenému sa vykoná ako proti ušlému, hoci na to neboli splnené podmienky. Odvolanie bolo podané proti všetkým výrokom rozsudku krajského súdu, odvolací súd však výrok o vine nepreskúmal, ale rozhodoval len o výške trestu, čím podľa obvineného závažne porušil jeho právo na obhajobu.“ Existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. založil na tvrdení, že „súdy nižších súdov nebrali do úvahy jeho obhajobnú argumentáciu uvedenú v bodoch 1, 2, 3, 4, 7 odvolania, ktorá preukazuje, že skutková podstata trestného činu nebola naplnená.“ Ku skutku v bode 1 rozsudku uviedol, že „platobný príkaz podpísal v dobrej V., pričom nikto nepreveroval skutočnosť, že mohlo dôjsť k uvedeniu chybného čísla účtu.“ Pripomenul, že „v roku 1997 konkurzný konateľ konštatoval, že ani V. M. ako fyzická osoba, ani firma S., s. r. o. nedlhujú žiadne finančné prostriedky a nemajú žiadne záväzky. V danom prípade teda nemohlo ísť o neuhradenú pohľadávku, ani nebola spôsobená škoda tak, ako sa to uvádza v napadnutých rozhodnutiach.“ Ku skutku v bode 2 rozsudku konštatoval, že „banke predložil požadované písomnosti, ktoré boli riadne vyhotovené a zákonným spôsobom získané. Pokiaľ ručil nehnuteľnosťou, ktorá bola predtým poskytnutá ako zábezpeka v Slovenskej sporiteľni, tak len preto, že zábezpeka nebola realizovaná a na predmetnej nehnuteľnosti neviazali žiadne ťarchy.“ V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. poukázal, že „na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného neboli splnené zákonné podmienky. Odvolací súd vykonal konanie proti obvinenému ako proti ušlému, hoci už mal zvoleného obhajcu. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu doručiť zvolenému obhajcovi obžalobu a rešpektovať všetky práva na obhajobu.“ Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. videl v tom, že „súdy nižších stupňov sa nevysporiadali s jeho argumentáciou o nezákonnosti vykonaných dôkazov, na ktoré poukazoval v bode 1, 2, 3, 4 až 7 odvolania.“ Zdôraznil, že „nemal záujem nikoho poškodiť, všetky platby boli kryté.“ Navrhol, zrušiť napadnuté rozhodnutie a súdu prikázať vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť, alternatívne, vrátiť do prípravného konania.

V zmysle § 376 Tr. por. prokurátor uviedol, že námietky dovolateľa v časti týkajúce sa dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vecne nezodpovedajú jeho zákonnému vymedzeniu, pretože sú založené výlučne na skutkových výhradách s cieľom meniť, resp. doplniť skutkové zistenia. Za relevantnú považoval iba tú časť tvrdenia obvineného, v ktorej obvinený konštatuje, že jeho konaním nebola naplnená skutková

podstata žiadneho trestného činu. V tomto smere ale poukázal na odôvodnenie napadnutých rozhodnutí. Vo vzťahu k ostatným uplatneným dovolacím dôvodom prokurátor uviedol, že nemožno hovoriť o porušení práva na obhajobu v situácii, keď obvinený sa hlavného pojednávania nezúčastnil, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a sám nerealizoval svoje právo na obhajobu vrátane práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, hoci mu bol na to vytvorený priestor. Podľa prokurátora boli splnené všetky zákonné podmienky na vykonanie odvolacieho konania proti obvinenému ako proti ušlému. Zvolenie obhajcu nespôsobuje zánik dôvodov na konanie proti ušlému, ak naďalej nemožno pre neprítomnosť obvineného vykonať trestné konanie, pretože sa obvinený vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo sa skrýva. Obvinenému bol tiež ustanovený náhradný obhajca, ktorý sa zúčastnil na verejnom zasadnutí konanom. Výhrada dovolateľa, že odvolací súd rozhodoval len o treste, nezodpovedá skutočnosti. Fakt, že odvolací súd zrušil len výrok o treste a sám o ňom rozhodol, ešte neznamená že by sa v rámci prieskumnej povinnosti nezaoberal aj výrokom o vine obvineného. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd sa zaoberal aj vinou obvineného, v tejto spojitosti však odvolanie považoval za nedôvodné. Náležite sa vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré považoval skutkové aj právne posúdenie súdom prvého stupňa za správne. Vzhľadom na vyjadrené návrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol. Konateľka poškodenej strany U., s.r.o. považuje za zavádzajúce tvrdenie obvineného, že nemal záujem nikoho žiadnym spôsobom poškodiť, ani nesplácať svoje záväzky.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal podané dovolanie a zistil, že je prípustné (§ 368 ods. 1, 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať a v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, 2 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011), ale súčasne po preskúmaní veci zistil i to, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo nie sú naplnené jeho dôvody podľa § 371 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Na vysvetlenie tohto záveru dovolací súd uvádza, že konkrétne uplatnené námietky, tvrdenia a právne názory zakladajúce existenciu určitého dovolacieho dôvodu musia vecne zodpovedať jeho zákonnému vymedzeniu v zmysle § 371 Tr. por. Ak dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, reálne však obsahuje argumenty stojace mimo zákonných dovolacích dôvodov, ide o dovolanie, ktoré je potrebné

odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. Z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu tiež vyplýva, že tento dôvod odmietnutia dovolania obsahovo zodpovedá dôvodu zamietnutia dovolania podľa § 392 ods. 1 Tr. por. Dovolanie sa podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietne, ak je zrejmé už v štádiu predbežného preskúmania dovolania, vykonávaného v zmysle § 378 Tr. por., že nie sú splnené, resp. preukázané dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania je spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. V tomto smere aj ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti plne akceptuje, že dovolací súd nie je už na základe samotného vymedzenia dovolacích dôvodov v § 371 Tr. por. predurčený k úplnému prieskumu rozhodnutí nižších súdov. Aj preto **sú dôvody dovolania**, v porovnaní s dôvodmi zakotvenými pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, **podstatne užšie**. Pravidlá týkajúce sa splnenia podmienok konania o dovolaní majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. marca 2000, sp. zn. I. ÚS 4/00; Pérez De Rada Cavanilles proti Španielsku z 28. októbra 1998, sťažnosť č. 116/1997/900/1112).

Po preskúmaní spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinený v dovolaní (najmä pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por.) odkazuje na argumentáciu prednesenú v konaní pred odvolacím súdom. Jeho námietky a tvrdenia však vecne nezodpovedajú zákonnému vymedzeniu uplatnených dovolacích dôvodov.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní (§ 12 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006) na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Toto právo sa s rovnakou intenzitou zaručuje vo všetkých fázach trestného konania. Právo

na obhajobu tvorí rad po sebe idúcich právnych postupov, ktoré sa prelínajú celým trestným konaním. Ide o účasť pri výsluchoch, o doručovanie písomností, o možnosť účasti pri konfrontáciách, rekonštrukciách, ako aj na všetkých úkonoch vykonávaných súdom po podaní obžaloby prokurátorom. Tento rad úkonov dotvára právny rámec obhajoby a poskytuje aj možnosť faktického naplnenia obhajoby možnosťou reakcie cez vyjadrenia k jednotlivým úkonom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. však musí byť interpretovaný oveľa užšie. Nie je ním akékoľvek, resp. každé porušenie práva na obhajobu, ale len také, ku ktorému došlo zásadným spôsobom. Dovolací dôvod v tomto zmysle bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov smerujúcich bezprostredne k rozhodnutiu bez prítomnosti obhajcu a podobne.

V spojitosti s týmto dovolacím dôvodom obvinený namietal, že zo strany odvolacieho súdu nebola zvolenému obhajcovi poskytnutá primeraná lehota na oboznámenie sa s trestným spisom a nebola mu doručená obžaloba. Za zásadné porušenie práva na obhajobu považoval aj to, že nebol vo veci vypočutý, napriek tomu, že sa toho domáhal po výsluchu svedkov v závere dokazovania.

Po preskúmaní dovolateľových tvrdení dovolací súd konštatuje, že obvinený mal počas celého trestného konania v plnej miere zabezpečené právo na obhajobu. Na prvom pojednávaní síce vyhlásil, že využiva svoje právo a nechce byť ďalej osobne prítomný na konaní (č. l. 5370- 5378), to však neznamená, že by kedykoľvek v určený termín po odročení hlavného pojednávania sa na ňáň nemohol dostaviť a využiť svoje právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Obvinený a jeho obhajca boli vždy riadne a včas upovedomení o termíne hlavného pojednávania a bolo len na ňom, či svoje právo využije alebo nie. Skutočnosť, že sa dovolateľ do momentu vyhlásenia dokazovania za skončené na hlavné pojednávanie nedostavil a nevypovedal sám k veci, ani sa nevyjadril k jednotlivým vykonávaným dôkazom, hoci mal na to súdom vytvorený priestor, nepredstavuje porušenie práva na obhajobu. Obhajobné práva využíval prostredníctvom zvolených, resp. ustanovených obhajcov, osobitne prostredníctvom obhajcu JUDr. J. O., ktorého mu 28. júna 2000 ustanovil súd podľa § 36 ods. 3 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 a ktorý sa aktívne zúčastňoval na hlavnom pojednávaní.

Námietky dovolateľa týkajúce sa postupu odvolacieho súdu dovolací súd považuje za neopodstatnené. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že najvyšší súd v zmysle § 564 Tr. por. vykonal konanie o riadnom opravnom prostriedku podľa doterajších právnych predpisov, t. j. podľa zákona č. 141/1961 Zb. v znení účinnom do 1. januára 2006. Pokiaľ ide o namietané nedoručenie obžaloby obhajcovi JUDr. J. V. je potrebné pripomenúť, že doručenie obžaloby sa realizuje **vo fáze po pridelení veci zákonnému sudcovi najneskoršie s predvolaním na hlavné pojednávanie alebo s upovedomením o ňom** (§ 196 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006) ako súčasť úkonov smerujúcich k príprave hlavného pojednávania. V súlade s citovaným ustanovením postupoval súd prvého stupňa, ktorý doručil obžalobu obvinenému (č. l. 4369) a jeho obhajkyňi JUDr. V. F. (č. l. 4366). Obvinený si **JUDr. J. V. za obhajcu zvolil až 23. marca 2011** (v ten istý deň bolo najvyššiemu súdu doručené oznámenie o zmene obhajcu spolu s plnomocenstvom; č. l. 5702-5703), **t. j. v štádiu odvolacieho konania** (odvolanie obvineného bolo najvyššiemu súdu predložené 19. apríla 2010, č. l. 5678). V tomto štádiu mohol obhajca využiť právo nazrieť do spisov v zmysle § 65 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 a **obstarať na svoje trovy kópie spisov a ich častí vrátane obžaloby**. Hoci neexistovala žiadna prekážka, ktorá by obhajcovi bránila využiť toto právo, tak neurobil, čo je zrejmé zo spisu.

V spojitosti s dovolateľovou námietkou o nepreskúmaní výroku o vine dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu na strane 8 až 11, z ktorého vyplýva, že odvolací súd v zmysle § 254 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť **všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc pritom i na vady, ktoré neboli odvolaním vytýkané**. Odvolací súd dôsledne rešpektoval revízny princíp vyjadrený v citovanom ustanovení a preskúmal správnosť každého jednotlivého výroku rozsudku (proti ktorému mohol odvolateľ podať odvolanie) zo všetkých hľadísk vrátane tých, ktoré odvolateľ vo svojom odvolaní neuplatňoval.

Za zásadné právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. obvinený považuje vykonanie zasadnutia v jeho neprítomnosti, ale aj v neprítomnosti zvoleného a náhradného obhajcu, hoci na to neboli splnené podmienky. Ďalej namietal, že neboli splnené podmienky, aby sa proti nemu konalo ako proti ušlému, pretože

už mal zvoleného obhajcu, ktorému mal odvolací súd doručiť obžalobu a zabezpečiť všetky práva na jeho obhajobu.

Vzhľadom na to, že ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. je v pomere špeciality k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (Porovnaj r. č. 6/2011, Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, č. 1/2011), námietkami dovolateľa o vykonaní verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené podmienky, sa dovolací súd zaoberá v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Charakteristickou črtou konania proti ušlému je, že orgánom činným v konaní trestnom, resp. súdu nie je obvinený k dispozícii z dôvodu jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky, alebo preto, že jeho pobyt nie je týmto orgánom známy. Ide o osobitný spôsob konania proti osobe, ktorú nemožno postaviť pred súd, pretože **sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine** alebo tým, že sa skrýva.

Odvolanie obvineného proti rozsudku krajského súdu bolo najvyššiemu súdu predložené **19. apríla 2010** (č. l. 5678). Predseda senátu opatrením (č. l. 5681) určil termín verejného zasadnutia na **24. marec 2011**, pričom dal pokyn o tomto termíne **upovedomiť**, okrem iných, **obvineného**, a to z dostupných adries, S. ul. č. 15, P., S. ul. č. X., P., Š. ul. č. X., S. B., D. N. str. 5, kv 35, K., U.. Podľa záznamu doručovateľa bol **obvinený neznámy** na adresách S. ul. č. X., P. a Š. ul. č. X., S. B.. Zásielka určená obvinenému na adresu S. ul. č. X., P. **nebola v odbernej lehote prevzatá**. Podľa opatrovníčky obvineného na uvedenej adrese menovaný nikdy nebýval, **v apríli 2009 odišiel na neznáme miesto**, nekomunikuje ani s ňou, ani s ich spoločnými dcérami (č. l. 5685). Zásielka z adresy D. N. str. 5, kv 35, K., U. sa najvyššiemu súdu vrátila ako **nevyžiadaná**. 21. marca 2011 došlo najvyššiemu súdu faxové podanie obhajcu obvineného, v ktorom uvádza, že svojho klienta nachádzajúceho sa v Kyjeve, e-mailom informoval o termíne verejného zasadnutia, ktorého sa obvinený chce zúčastniť, a preto žiada o odročenie verejného zasadnutia. V ten istý deň bolo osobne do podateľne najvyššieho súdu doručené písomné podanie obvineného z adresy D. N. str. 5, kv 35, K., U., datované z 18. marca 2011, v ktorom žiada odročiť verejné zasadnutie a zrušiť ustanovenie obhajcu JUDr. O.. Zároveň uvádza, že do 3 dní oznámi súdu meno nového obhajcu, ktorého si zvolil. Následne 23. marca 2011 obvinený osobne do podateľne najvyššieho súdu doručil podanie z adresy Š. ul. č. X., S. B., datované z toho istého dňa,

v ktorom oznamuje, že si za obhajcu zvolil JUDr. J. V. a zároveň žiada o odročenie verejného zasadnutia z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, ako aj z dôvodu poskytnutia primeranej lehoty na obhajcovu oboznámenie sa s trestným spisom. Po oboznámení predsedu senátu s nedostatkami v doručení u obvineného, ako aj po vyjadrení obhajcu JUDr. O. a zástupcu generálneho prokurátora bolo verejné zasadnutie 24. marca 2011 odročené na 12. máj 2011 (č. l. 5704-5707). Predseda senátu potom opatrením z 5. apríla 2011 rozhodol, že trestné konanie proti obvinenému sa vykoná ako proti ušlému (č.l. 5711). Dôvodom bol fakt, že obvinený sa na adresách známych súdu nezdržoval, zásielky o termíne verejného zasadnutia sa vrátili súdu s oznámením, že adresát je neznámy. Taktiež manželka obvineného uviedla, že v apríli 2009 odišiel na neznáme miesto.

Podľa § 302 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 **konanie podľa ustanovení tohto oddielu možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva.** Citované ustanovenie upravuje postup, ktorý je možné aplikovať v prípade obvineného, ktorého osobnú účasť pri úkonoch trestného konania nemožno zabezpečiť zákonnými prostriedkami (predvolanie, predvedenie a pod.), pretože obvinený sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva. Podmienkou na konanie podľa tohto ustanovenia je preukázanie úmyslu obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva, v úmysle zabrániť prerokovaniu veci. V tomto prípade bol úmysel obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu preukázaný, pretože neoznámil takú adresu bydliska, na ktorej by bol zastihnuteľný, respektíve udal takú adresu, na ktorej bol neznámy.

Tvrdenie dovolateľa o tom, že neboli splnené podmienky na konanie proti ušlému, pretože jeho prítomnosť bola zabezpečená prítomnosťou obhajcu, ktorého si v tom čase už zvolil, neobstojí. Podľa § 304 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 obvinený musí mať v tomto konaní vždy obhajcu, ktorý má rovnaké práva ako obvinený. Obhajca obvineného JUDr. V. bol o zmene termínu verejného zasadnutia z 12. mája 2011 na 19. máj 2011 upovedomený (doručenka, č. l. 5708). V rámci odvolacieho konania bolo najvyššiemu súdu doručené oznámenie o zvolení obhajcu s pripojeným plnomocenstvom pre JUDr. J. V., preto predseda senátu podľa § 39 ods. 1, § 40, § 37 ods. 2 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 zrušil ustanovenie obhajcu JUDr. O., ktorého zároveň podľa § 40a ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006 ustanovil za náhradného obhajcu. Tento postup bol odôvodnený obavou, že ďalšie verejné zasadnutie by mohlo byť zmarené pre

neprítomnosť zvoleného obhajcu. Odvolací súd správne konštatoval, že dôvod na odročenie verejného zasadnutia len preto, že namiesto ustanoveného, resp. zvoleného obhajcu si obvinený zvolí iného obhajcu, neexistuje.

Dovolací súd preskúmal konštatáciu dovolateľa týkajúcu sa tohto dovolacieho dôvodu a zistil, že nebol naplnený. Všetky zákonné podmienky na uskutočnenie verejného zasadnutia v konaní proti ušlému boli splnené. Úmysel obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu bol preukázaný. Predvolanie na verejné zasadnutie bolo vhodným spôsobom uverejnené vyvesením na úradnej tabuli súdu od 8. apríla do 19. mája 2011, čím bola splnená ďalšia podmienka konania proti ušlému. Obvinený mal i v tomto konaní obhajcu. Neobstojí preto ani námietka že verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti zvoleného, ako aj náhradného obhajcu, keďže zo zápisnice vyplýva, že na tomto zasadnutí 19. mája 2011 bol prítomný náhradný obhajca JUDr. O., ktorý mal znalosť o prejednávanej veci.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Podstata správnej právnej kvalifikácie spočíva v tom, že skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa je subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad, nesprávna subsumpcia, odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V tejto súvislosti dovolateľ namietal, že odvolací súd nebral do úvahy jeho argumentáciu v odvolacom konaní. Svoje námietky o možnom pochybení pri uvedení čísla účtu a tvrdenie, že všetky platby boli riadne uhradené a podobne, založil výlučne na skutkových výhradách v rozpore s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa (Porovnaj aj stanovisko č. 3, Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky, č. 1/2011). Rozsah prieskumného oprávnenia dovolacieho súdu je v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obmedzený na právne posúdenie ustálených skutkových zistení. Dovolací súd nie je

legitimovaný posudzovať úplnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní ani hodnotenie dôkazov vykonaných v tomto konaní.

Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúvanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený, bez ďalšieho, prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Vychádzajúc z prezumpcie správnosti a úplnosti skutkových zistení ustálených rozhodnutiami súdov prvého a druhého stupňa dovolací súd konštatuje, že použitá právna kvalifikácia zodpovedá stavu veci a zákonu. Uvedené skutky **napĺňajú všetky znaky skutkovej podstaty** pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. (v bodoch 1/ až 4/), sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. (v bode 2/), ďalej sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 písm. c/ Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. (v bode 5/) a poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. v znení zákona č. 10/1999 Z. z. (v bode 6/). Pri právnom posúdení skutkov boli v súlade so zákonom použité ustanovenia toho Trestného zákona, ktorý bol pre obvineného priaznivejší.

Na margo ďalších uvádzaných pochybení prvostupňového i odvolacieho súdu spočívajúcich v tom, že obvinený nebol vo veci vypočutý a že sa neprihliadalo na jeho argumenty (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.), dovolací súd konštatuje, že takýto dovolací dôvod nezistil. Dôvodom dovolania podľa tohto ustanovenia je vykonanie dôkazov súdom spôsobom, ktorý je v rozpore so zákonom. V posudzovanej veci boli dôkazy vykonané v súlade so zákonom. Nesúhlas obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, jeho hodnotením a následne ustálením skutkového stavu, nezakladá žiadny dovolací dôvod.

V danej veci podmienky dovolania obvineného V. M. neboli splnené, preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. musel dovolací súd odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. januára 2013

JUDr. Štefan H a r a b i n , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová